
Rapport

Statusrapport for 2003 - "Russisk fangst av torsk / omlasting på havet"

INNHOLD

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for analysen

1.2. Hva er undersøkt

1.3. Kvoter

2. Analysen

2.1. Rammer for analysen

2.2. Metode

2.2.1 Kvantumsberegning

2.2.2 Omlastingsfartøy som leverer i Norge

2.3. Aktiviteten

2.3.1. Levering i Norge

2.3.2. Levering i Murmansk

2.3.3. Fiskefartøy som leverer direkte i tredjeland

2.4. Russisk uttak av torsk i 2003

2.4.1. Dokumentert fakta

2.4.2. Beregning av kvanta basert på sporings- og omlastingsinformasjon

2.5. Mørketall/feilkilder

3. Konklusjoner

1. Innledning

Denne rapport gir et anslag over det en mener er den totale fangst av torsk i 2003.

1.1. Bakgrunn for analysen

Det ble i 2002 gjennomført en analyse over russisk fangst av torsk for 2002 knyttet til omlastingsproblematikken. Arbeidet konkluderte med et sannsynlig overfiske i 2002, og ble presentert i en intern rapport. Informasjonen er meddelt russiske kontrollmyndigheter som ikke har meddelt innsigelser mot muligheten for at dette kan ha et visst omfang.

1.2. Hva er undersøkt

I likhet med 2002 behandler også i denne analysen kjente tall for landinger av torsk i Norge (sluttseddel) og innhentede konnossementopplysninger fra fiskefartøy. I tillegg har en via sporing analysert transportaktiviteten til kontinentet. En mener at denne analysen er noe mer detaljert sammenlignet med 2002 fordi man har startet på et tidligere stadium både hva gjelder registrering av konnossementer og hva gjelder sporingsanalyse.

Gjennom arbeidet er følgende hittil dokumentert på fartøynivå:

- 65 fartøy har operert som mottaker og transportør av torsk i Barentshavet og videretransportert den ut via NØS (sør om 66 grader nord).
 - 8 av fartøyene er bekvemmelighetsflagget (Ikke norsk/ russisk)
 - 11 av fartøy opererer også som fiskefartøy
- 180 russiske fiskefartøy er registrert i fiske etter torsk 2003.
- Av de 180 har 128 fiskefartøy omlastet en eller flere ganger til de 57 omtalte transportfartøyene.
- Av de 180 har 72 fiskefartøy ved en eller flere anledninger selv transportert og levert torsk til andre land enn Norge.
- Av de 180 har 120 fiskefartøy levert i Norge enten direkte eller i noen tilfeller via transportfartøy

1.3. Kvoter

Norge og Russland har en felles TAC for torsk i Barentshavet. Russland har en kommersiell kvote på 183 550 tonn (inkludert forskningskvote). I tillegg har Russland og Norge delt en tilleggskvote på 15 000 tonn. Russland har øremerket sin del til forskning. Den Russiske totalkvote er dermed på **191 000 tonn torsk** for 2003.

2. Analysen

Målet med denne analysen har vært å undersøke omfanget av russisk fanget Norsk- arktisk torsk i 2003 sammenholdt med den totale russiske kvote på 191 000 tonn.

2.1. Rammer for analysen

Kontrollgruppen (personell fra Kontrollseksjonen/ Fiskeridirektoratet og KV Nord) skal gjennom analyse av tilgjengelige opplysninger analysere å komme med anslag over den russiske fangst av torsk i 2002 som direkte landes i tredjeland av fiskefartøyet selv eller via omlasting til transportfartøy, for på denne måten å kvantifisere den totale russiske fangst av torsk i 2003.

Metode

En har gjennomført en mer detaljert registrering av opplysninger i 2003 enn en hadde anledning til for 2002.

Følgende informasjon er innhentet:

- innhentet og systematisert landingstall i Norge gjennom SLULES¹.
- gjennomført en systematisk innhenting av dokumentasjon på omlasting og leveringer i utland gjennom kontroll av russiske fiske- og transportfartøy både ved havn og på havet.
- ført en egen sporingslogg over alle russiske fiske- og transportfartøy som har gått i transitt til EU og andre områder.

Informasjonen er bearbeidet og systematisert i et Excel ark etter hvert som den har tilkommet.

Sporingsloggen inneholder dato og klokkeslett, om fartøyet sporer inn eller ut samt hvilken retning det seiler. Man har valgt å dele "retning" inn i tre deler; Sør Vest, Kanalen og i retning Danmark/Østersjøen.

Det har vært avgjørende å unngå å tilskrive torsk for fartøy som kan gå med pelagiske arter. Det er spesielt i silde- og loddessesongen at noen av fartøyene transporterer pelagisk fisk til kontinentet. Man har i analysen bare lagt til grunn fartøy en mener transporterer bunnfisk arter.

Frem til dokumentert informasjon foreligger har en gitt fartøyet som transporterer fisken et beregnet kvanta². Det er tatt utgangspunkt i lastekapasitet for det enkelte fartøy via fartøyenes egne oppgaver i lisenssøknaden. Det foreligger ikke opplysninger om lastekapasitet for fartøy som opererer under bekvemmelighetsflagg (5: antall). For disse har en lagt til grunn kvanta i konnossementene som grunnlag for beregningen.

¹ Fiskeridirektoratets sluttседdelregister over landet fangst

² Viser til analyserapport for 2002, pkt 2.2.1 "lastekapasitet"

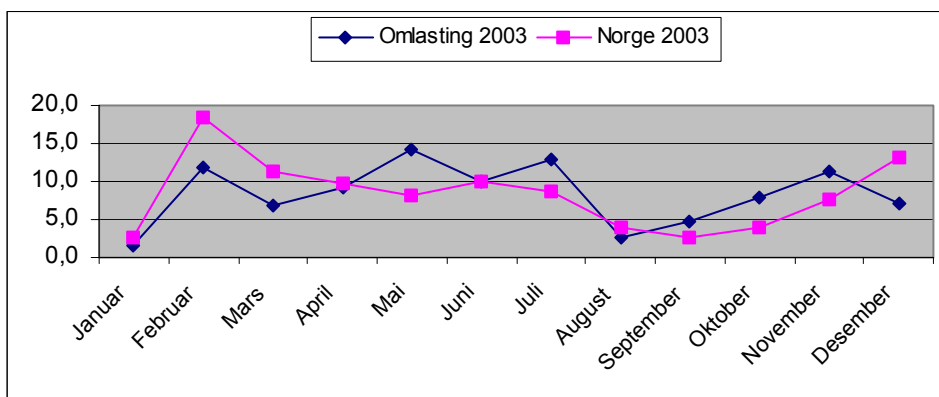
2.2.1 Kvantumsberegning

I 2002 analysen ble det gjennomført to typer beregninger for å anslå kvanta i tilfeller hvor en ikke har faktiske konnossementopplysninger. De samme beregninger er gjennomført i denne analysen.

- Beregning basert på erfaringstall
- Beregning basert på innhentet dokumentasjon, som tar høyde for at det er sesongvariasjoner.

En har også valgt å videreføre faktor 1,5 (hodekappet/sløyd) selv om dette er noe under gjennomsnittet for leveringer i Norge de senere år. Gjennomsnittlig faktor for levering i Norge i 2003 var 1,6270 en liten nedgang sammenlignet med 2002.

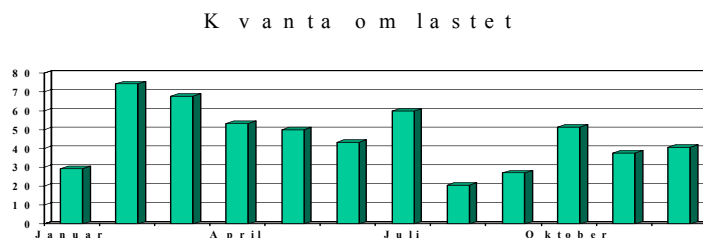
Figur nr 1

Figur nr 1 viser prosentvis fordeling av omlastet kvanta pr måned sammenlignet med levering i Norge i 2003.

Figuren viser et noenlunde samsvarende mønster mellom registrert kvanta som er omlastet sammenlignet med leveringer i Norge i 2003. Det er tydelig mindre leveringer og kvanta som omlastes i august og september enn ellers på året.

Figur 2

Figur 2 viser den prosentvise fordeling pr måned over hva som er registrert omlastet sammenlignet med full lastekapasitet med faktor 1,5.

Figuren viser at det er samsvarende mønster mellom figur 1 og 2, noe som indikerer at det bør tas hensyn til sesongvariasjonene.

2.2.2 Omlastingsfartøy som leverer i Norge

En har i arbeidet tatt hensyn til at noe av det omlastede kvantum også går til Norge og dermed inngår i den norske landingsstatistikken. En har innhentet dokumentasjon fra COSS³ over anløp i norske havner av aktuelle omlastingsfartøy. En har gått tilbake i tidsrommet før anløpet og kontrollert om fartøyet har mottatt torsk fra fiskefartøy og om disse er registrert med sluttseddel. For å forhindre dobbeltregistrering er kvanta strøket som omlasting dersom fiskefartøyet er registrert med sluttseddel.

2.2. Aktiviteten

Transportaktiviteten fra Barentshavet til Europa har ikke endret seg sammenlignet med 2002 (basert på sporingsopplysninger). Det har vært en ny trend for 2003 at fiskefartøy i større grad selv har transportert fisken. En særlig endring som ble registrert tidlig i 2003 var at fabrikktrålerne som leverte store kvanta torsk i Norge i 2002 selv har transportert torsken eller omlastet til transportfartøy.

2.3.1. Levering i Norge

Antall leveringer av russisk fanget torsk til Norge er redusert fra 123 000 tonn i 2002 til 70 775 tonn i 2003, en reduksjon på 42 prosent.

2.3.2. Levering i Murmansk

Det er opplyst fra russisk kontrollmyndigheter⁴ at det skal være landet totalt ca. 20 000 tonn torsk i Murmansk i 2003. I henhold til samme kilde ble det i 2002 landet ca 30 000 tonn torsk.

2.3.3. Fiskefartøy som leverer direkte i tredjeland

Russiske fiskefartøy leverer hovedsaklig sin fangst som skal til kontinentet via transportfartøy. Det er registrert en tiltagende endring i leveringsmønsteret i 2003. Flere fiskefartøy leverer sin fangst direkte i tredjeland. Foreløpig kan en dokumentere at russiske fiskefartøy leverte 14 208 tonn direkte i tredjeland. For mange av disse fartøyene har en gjennom sporing kunnet konstatere ytterligere turer til kontinentet, men hvor en ikke har dokumenterbart kvanta.

2.3. Russisk fangst av torsk i 2003

2.4.1 Dokumenterte fakta

³ COSS – Coastal Surveillance System – (Sjøforsvarets anløpsforskrift)

⁴ Russisk tollvesen og Murmansk havns Harbour Master

Den russiske totalkvoten for 2003 er 191 000 tonn. I henhold til sluttseddelregisteret er det landet vel 71 600 tonn torsk i Norge. Gjennom innkomne konnossementer kan en dokumentere at 82 700 tonn er gått til tredjeland via omlasting eller direkte. 36 700 tonn av den russiske kvoten mangler vi således sikker kunnskap om. Denne fisken må imidlertid være skipet til tredjeland eller til Murmansk, Russland.

I henhold til offisiell russisk fangststatistikk har russiske fartøy fisket 163 119 tonn torsk i 2003. En går ut i fra at russiske forskningskvoter ikke inngår i dette tallet.

2.4.2 Beregning av kvanta basert på sporings- og omlastingsinformasjon(transportanalyse)

Dersom en legger til grunn beregning basert på erfaringstall, 90/80 som i 2002, anslår en det russiske uttaket til minimum **304 000 tonn** torsk som utgjør et overfiske på 113 000 tonn

Dersom en legger til grunn beregning basert på sesongvariasjoner anslår en det russiske uttaket til minimum **255 000 tonn** torsk som utgjør et overfiske på 64 000 tonn.

2.4. Mørketall og feilkilder

I tilfeller hvor en i utgangspunktet hadde gitt fartøy et beregnet tall for lastet kvantum, men hvor en siden har fått dokumentasjon fra omlastingen, viser dette at en har vært nøktern i beregningen. Muligheten er derfor til stede for at fartøyer i denne analysen i realiteten kan ha transportert større kvanta.

En kjenner til at det er minimum 5 bekvemmelighetsflaggede transportfartøy som opererer i Barentshavet uten sporing. Disse har vi ikke fullgod oversikt over pr. i dag.

Vår sporingsanalyse tar bare for seg fartøy idet *de seiler sør for 66 grader nord i NØS*⁵. Vi har ikke behandlet sporingsinformasjon som kan indikere utseiling som er nord for 66 grader nord. Fartøy kan således seile retning Island, Canada og Murmansk uten at vi har gjort et arbeid på dette. Det er grunn til å mene at det også er en relevant transportrute.

I analysens *beregnete kvanta* legger vi til grunn at fartøyene transporterer et hodekappet, sløyd produkt (faktor på 1,5). Det *kan* være fillet i slike laster som vil gi et høyere kvantum.

De veterinærmessige avviste partier til Norge (ikke sluttseddelført) som er gått videre til Murmansk eller andre steder kan innebære korreksjoner til beregningen men vil uansett ikke ha noe stort omfang. Dette har en ikke gått nærmere inn på i denne rapport.

Det kan også være noe usikkerhet knyttet til leveringstall for torsk i Murmansk. Noe av denne torsken går i transitt på ordinære frysetransportfartøyer (ingen sporing) uten at dette blir sluttseddelført i Norge.

⁵ NØS – Norges økonomiske sone

Forflytning av operasjonsområde for omlasting fra Bjørnøya til Gråsonen i deler av 2003 har redusert Kystvaktens kontrollmulighet.

3. Konklusjoner

Rapporten konkluderer med følgende:

Basert på beregnede kvanta sammenholdt med kjent kvanta anslår en det russiske uttaket av torsk til mellom 250 000 tonn og 305 000 tonn. Dette utgjør et mulig overfiske på anslagsvis mellom 60 000 tonn og 115 000 tonn torsk i 2003.

Stor nedgang i antall landinger av russisk torsk til Norge sammenlignet med 2002, som har sin begrunnelse i at flere fiskefartøy omlaster/går direkte til tredjeland.

Trafikkaktiviteten til kontinentet har fortsatt på samme nivå i 2003 sammenlignet med 2002.